

ANNALES SCIENTIA POLITICA

VOLUME 5, NUMBER 2, 2016

ANNALES SCIENTIA POLITICA

Vol. 5, No. 2, 2016

Annales Scientia Politica is a peer-reviewed scientific journal, issued semi-annually by the Institute of Political Sciences, Faculty of Arts, University of Prešov, focused on reflection of discourse in political sciences.

Annales Scientia Politica is indexed in ERIH PLUS, OAJI (Open Academic Journal Index), CEJSH (The Central European Journal of Social Sciences and Humanities), MIAR and Humanities – Sozial und Kulturgeschichte (H-Soz-u-Kult).

Address of Publisher:

Inštitút politológie
Filozofická fakulta Prešovskej univerzity
Ul. 17 novembra 1, 080 78 Prešov
asp@unipo.sk, <http://www.unipo.sk/filozoficka-fakulta/ipol/asp>

Editor in Chief:

Prof. PaedDr. Jaroslav VENCÁLEK, CSc.,
Faculty of Arts, University of Prešov

Editorial Board:

Prof. Johann Pall ARNASON,
Fakulta humanitných štúdií Univerzity Karlovy, Praha (Czech Republic)
Prof. PhDr. Jan KELLER, CSc.,
Fakulta sociálnych štúdií, Ostravská univerzita, Ostrava (Czech Republic)
Prof. PhDr. Darina MALOVÁ, CSc.,
Filozofická fakulta, Univerzita Komenského, Bratislava (Slovak Republic)
Prof. Jurij Olexandrovyč OSTAPEK, kandidát politických nauk
Fakulta spoločenských vied, Užhorodská národná univerzita (Ukraine)
Prof. nadzw. dr. hab. Agnieszka PAWŁOWSKA,
Katedra politologii Uniwersytetu Rzeszowskiego (Poland)
Prof. Kathleen SCHERF, PhD.,
Thomson Rivers University, Kamloops (Canada)
Prof. PaedDr. Jaroslav VENCÁLEK, CSc.,
Filozofická fakulta, Prešovská univerzita v Prešove (Slovak Republic)
Doc. PhDr. Nikolaj DEMJANČUK, CSc.,
Filozofická fakulta, Západočeská univerzita, Plzeň (Czech Republic)
Doc. PhDr. Irina DUDINSKÁ, CSc.,
Filozofická fakulta, Prešovská univerzita v Prešove (Slovak Republic)
Doc. PhDr. Vladislav DUDINSKÝ, PhD.,
Filozofická fakulta, Prešovská univerzita v Prešove (Slovak Republic)
Doc. PhDr. Alexander DULEBA, CSc.,
Filozofická fakulta, Prešovská univerzita v Prešove (Slovak Republic)
Doc. PhDr. Jaromír FEBER, CSc.,
VŠB, Technická univerzita Ostrava (Czech Republic)
Doc. PhDr. Gita GEREMEŠOVÁ, PhD.,
Filozofická fakulta, Prešovská univerzita v Prešove (Slovak Republic)
Doc. PhDr. Jelena PETRUCIJOVÁ, CSc.,
Fakulta sociálnych štúdií, Ostravská univerzita (Czech Republic)

Editorial Committee:

PhDr. Vladimír DANČIŠIN, PhD.
Ing. Martin LAČNÝ, PhD.
Mgr. Ondrej MARCHEVSKÝ, PhD.

Web administrator:

Ing. Martin LAČNÝ, PhD.

LIST OF CONTENTS

Word of Editor	
JAROSLAV VENCÁLEK	5

STUDIES:

Conceptualisation of the Border Studies: Past and Present	
VLADIMÍR DANČIŠIN	6
On the European Union and Border Conflicts: The Impact of Integration and Association	
GABRIEL SZÉKELY	15
"Behind the Text". History, Development and Status of the Selected Political Science Journals in Slovakia	
VIERA ŽÚBOROVÁ	30

ARTICLES:

Moral Aspects of the Velvet Revolution	
JAROMÍR FEBER	43
Concept of the Third Way – Efforts to Rebuild Social Democracy	
ANNA POLAČKOVÁ	50
Do We Need Correct Managers or Personalities?	
JAROSLAV VENCÁLEK	58

BOOK REVIEWS:

Sucharek, P. (ed.): Fenomenológia stretnutia.	
Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity 2015. ISBN 978-80-555-1439-0	
IVANA RYŠKA VAJDOVÁ.....	64

REPORTS:

International Workshop on Sensitive Ethnic Data (also) with the Government Proxy for the Roma Communities	
ANNA POLAČKOVÁ	66
Slovakian and Ukrainian Students Met at the Summer School in the Transcarpathian Region	
MATÚŠ ŽAC	69

OBSAH

Slovo šéfredaktora JAROSLAV VENCÁLEK	5
--	---

ŠTÚDIE:

Konceptualizácie výskumu hraníc: minulosť a súčasnosť VLADIMÍR DANČIŠIN	6
---	---

O Európskej únii a konfliktoch hraníc: Vplyv integrácie a asociácie GABRIEL SZÉKELY	15
---	----

„Za textom“. História, vývoj a postavenie politických vied vo vybraných politologických časopisoch na Slovensku VIERA ŽÚBOROVÁ	30
--	----

ČLÁNKY:

Morální aspekty sametové revoluce JAROMÍR FEBER	43
---	----

Koncept tretej cesty – úsilie o prestavbu sociálnej demokracie ANNA POLAČKOVÁ	50
---	----

Potřebujeme korektní manažery anebo osobnosti? JAROSLAV VENCÁLEK.....	58
---	----

RECENZIE:

Sucharek, P. (ed.): Fenomenológia stretnutia. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity 2015. ISBN 978-80-555-1439-0 IVANA RYŠKA VAJDOVÁ.....	64
--	----

INFORMÁCIE A SPRÁVY:

Medzinárodný workshop o etnicky citlivých dátach (aj) so splnomocnencom pre rómske komunity ANNA POLAČKOVÁ	66
--	----

Slovenskí a ukrajinskí študenti sa stretli na letnej škole v Zakarpatskej oblasti MATÚŠ ŽAC	69
---	----

SLOVO ŠÉFREDAKTORA

Vážení čtenáři,
přátelé časopisu Annales Scientia Politica,

podobně jako v předchozích letech, i v roce 2017 je naše redakce připravena vydat další dvě čísla již šestého ročníku elektronicky vycházejícího časopisu a nabídnout Vám tak vědeckou platformu k publikování Vámi zpracovaných vědeckých a odborných témat.

Stejně jako v minulých ročnících bych mohl poukázat na plejádu významných událostí a výročí, která nás čekají, a která by mohla ovlivnit Vaši tvůrčí inspiraci. Nesdělím patrně žádnou novinu, když budu konstatovat, že každý rok je natolik výjimečný, že určitě stojí za to, seznámit se s pohledy na realitu světa prostřednictvím myšlenek těch autorů, kteří si vybrali náš časopis Annales Scientia Politica ke svým publikačním záměrům.

Při přemýšlení nad významnými událostmi roku 2017 se mi dostala do rukou kniha významného amerického odborníka na národní bezpečnost, ředitele soukromé konzultační zpravodajské agentury Strategic Forecasting (Stratfor), autora maďarského původu George Friedmana. Ve své poslední monografii *Ohniská napětí / Na prahu krízy v Evropě* mne inspirovaly kontextuálně do evropského vývoje zasazené události, které se odehrály právě před 500 lety.

Dne 31. 10. 1517 přibil univerzitní teolog a filosof Martin Luther na dveře wittenberského zámeckého a univerzitního kostela (nacházejícího se dnes v německé spolkové zemi Sasko-Anhalts) pergamen s pětadevadesáti tezemi, odsuzujícími zkorumpovanost katolické církve. Tím byla zahájena protestantská reformace, která nejenže zpochybnila do té doby uznávání Říma jako duchovního centra Evropy, ale každému člověku přdestřela myšlenku, že jeho životní dráha je vedena jeho vlastním svědomím.

V této souvislosti má i letopočet 1492 mnohem hlubší význam, než jaký je uváděn v klasických školních učebnicích, tj. ve smyslu objevení Ameriky. Ta nejenže byla objevena Vikingy již několik století předtím, ale poprvé v historii byla z popudu námořních cest Kryštofa Kolumba dokázána správnost teze o kulatosti Země. To vedlo k potřebě nového vnímání reality světa, neboť žádnou civilizaci ani místo na Zemi nebylo možno nadále pokládat za střed, „kolem něž se vše točí“.

A konečně v roce 1543 dokázal Mikoláš Koperník, že ani Země není středem vesmíru, ale otáčí se okolo Slunce. Tyto kardinální myšlenkové proměny ve vnímání světa, u jejichž počátků stáli Kolumbus, Luther a Koperník, vedly v kontextu technické revoluce k procesu dlouhodobé fragmentace evropského myšlení. Poté, co byl lidský rozum povýšen na střed univerza, otevřely se nedozírné možnosti zkoumat neprobádané horizonty lidského poznávání, ale současně se odkryly i horizonty destrukce evropských jistot.

V kontextu historického vývoje lidstva uplynulého půl tisíciletí zní proto Friedmanovo konstatování nanejvýš aktuálně. „Když rozum posuneme do logických krajností, stejně tak jako umění, když dostane prostor šířit bezohlednou lásku ke krásě, obojí může způsobit hrozné věci. Stačí vzpomenout Stalina a Hitlera“ (Friedman, 2015, s. 93).

Po půl tisíciletí jsme za začátku změn, jejichž cílem by měl být odpor proti tomu, aby člověk, lidské entity či jiná strukturní společenství byla nadále redukována na jejich fyzickou podstatu. Jsme na počátku změn, v nichž evropský osvícenský koncept zásluhovosti spěje k potřebě respektování nového konceptu – vzájemné spolupráce na bázi vzájemné výhodnosti pro všechny zúčastněné jednotlivce i entity, které vlivem vědecko-technického poznání tvoří výrazně globálně propojené společenství *Homo sapiens sapiens*.

Jaroslav Vencálek
šéfredaktor